

ВИЩА КВАЛІФІКАЦІЙНА КОМІСІЯ СУДДІВ УКРАЇНИ

20 січня 2016 року

м. Київ

Р І Ш Е Н Н Я № 101/дп-16

Вища кваліфікаційна комісія суддів України у складі:

головуючого — Патрюка М.В.,

членів Комісії: Бутенка В.І., Заріцької А.О., Луцюка П.С., Макарчука М.А., Мішина М.І., Прилипка С.М., Устименко В.Є.,

за участі судді Радомишльського районного суду Житомирської області Свінцицького Л.В.,

розглянувши дисциплінарну справу, відкриту стосовно судді Радомишльського районного суду Житомирської області Свінцицького Леоніда Валентиновича за зверненнями Ніколенко Н.С.,

встановила:

У серпні 2014 року та протягом вересня-жовтня 2015 року Ніколенко Н.С. звернулася до Вищої кваліфікаційної комісії суддів України з повідомленнями про неправомірну, на її думку, поведінку судді Радомишльського районного суду Житомирської області Свінцицького Л.В., яка може мати наслідком притягнення його до дисциплінарної відповідальності з підстав, передбачених пунктами 1-3 частини першої статті 83 Закону України «Про судоустрій і статус суддів».

Ніколенко Н.С. вказує на неналежні дії судді Свінцицького Л.В. під час розгляду цивільної справи за позовом ОСОБА_1 до неї, про відшкодування шкоди, завданої незаконним будівництвом.

Заявниця зазначає, що суддя Свінцицький Л.В. протягом усього судового процесу розглядав справу однобоко, надавав явну перевагу стороні позивача, що призвело до ухвалення необґрунтованого рішення від 07.03.2014. Зокрема, всупереч вимогам статей 143, 144 ЦПК України суд прийняв від позивача як

доказ висновок експертизи, складений поза судовим процесом, при цьому витрати за проведення такої експертизи суд поклав на відповідача Ніколенко Н.С. При вирішенні суми матеріальної шкоди судом взято за основу кошторисний розрахунок невідомої експертної установи без попередження про кримінальну відповідальність особи, що проводила експертизу. Судом не взято до уваги ветхого стану будинку та те, що сума стягнутого відшкодування у багато разів перевищує вартість самого будинку.

Також Ніколенко Н.С. звертає увагу, що судом безпідставно додано до суми матеріальної шкоди ще й витрати на лікування позивача ОСОБА_1, які не стосуються справи, оскільки зазначені захворювання позивач отримала до настання тих обставин, що спонукали її звернутися до суду.

Крім того, інтереси позивача представляла донька судді Свінцицького Л.В. - Максименко Ю.Л., що також свідчить про упереджений розгляд справи.

У повторному зверненні до Комісії Ніколенко Н.С. вказує на те, що після апеляційного розгляду справи суддею Свінцицьким Л.В. 16.04.2015 видано два виконавчі листи про стягнення з Ніколенко Н.С. матеріальної та моральної шкоди. У прізвищі Ніколенко Н.С. допущено опіску «Ніколенко», не вказано її ідентифікаційного коду. Однак згодом довідку про присвоєння їй ідентифікаційного коду суддя Свінцицький Л.В. доклав до справи, з порушенням процесуального законодавства. Крім того, 19.06.2015 без повідомлення учасників процесу, без постановлення відповідної ухвали про внесення виправлень у виконавчі листи суддею Свінцицьким Л.В. видано два нові виконавчі листи на ті ж суми, що і 16.04.2015. Заявниця вважає, що її обмежено у доступі до правосуддя. Ці обставини вона пов'язує з тим, що суддя Свінцицький Л.В. увійшов у змову зі своєю донькою - Максименко Ю.Л., з метою їх незаконного збагачення.

Також заявник вказує на наявність майна родини судді, вартість якого не відповідає офіційним доходам.

З урахуванням викладених обставин заявник просить Комісію притягнути суддю Свінцицького Л.В. до дисциплінарної відповідальності та прийняти рішення про направлення рекомендації до Вищої ради юстиції для вирішення питання щодо внесення подання про звільнення судді.

28.03.2015 набрав чинності Закон України «Про забезпечення права на справедливий суд» (далі - Закон), яким Закон України «Про судоустрій і статус суддів» викладено у новій редакції. Відповідно до пункту 8 розділу II цього Закону (Прикінцеві та перехідні положення) заяви та скарги, подані до набрання чинності цим Законом, а також дисциплінарні провадження щодо суддів, розпочаті до набрання чинності цим Законом, здійснюються відповідно до Закону України «Про судоустрій і статус суддів» у редакції, що діяла на момент подачі відповідної заяви (скарги), відкриття відповідного дисциплінарного провадження.

Ураховуючи наведене, дисциплінарне провадження за даними зверненнями здійснюється за Законом України «Про судоустрій і статус суддів» у редакції 2010 року.

Відповідно до вимог статті 86 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» (у редакції 2010 року) членом Комісії проведено перевірку даних про наявність підстав для відкриття дисциплінарної справи та притягнення судді Свінцицького Л.В. до дисциплінарної відповідальності, за результатами якої складено висновок з викладенням фактів та обставин, виявлених у ході перевірки.

На підставі висновку та інших матеріалів дисциплінарного провадження рішенням Комісії від 17 листопада 2015 року № 3019/дп-15 стосовно судді Радомишльського районного суду Житомирської області Свінцицького Л.В. відкрито дисциплінарну справу. Копію цього рішення та висновку про відкриття дисциплінарної справи вручено судді.

Тільки після відкриття дисциплінарної справи суддею Свінцицьким Л.В. були надані пояснення та копії окремих матеріалів справи.

На засіданні Комісії був присутній суддя Свінцицький Л.В. Заявник або його представник у засідання не з'явилися, хоча були належним чином повідомлені про дату, час та місце засідання Комісії. За таких обставин, неявка заявника не перешкоджає розгляду дисциплінарної справи, тому Комісія вважає за можливе розглянути її за відсутності осіб, що не з'явилися у засідання.

Заслухавши доповідача, пояснення судді Свінцицького Л.В., дослідивши матеріали дисциплінарної справи, Комісія дійшла висновку про необхідність припинення провадження у справі з наступних підстав.

Постановою Верховної Ради України «Про обрання суддів» від 24.06.2004 № 1856-IV Свінцицького Л.В. обрано на посаду судді Радомишльського районного суду Житомирської області безстроково.

З 2004 року по 2009 рік обіймав посаду голови Радомишльського районного суду Житомирської області.

З 2011 року і по цей час Свінцицький Л.В. є головою цього суду.

З грудня 2013 року у Радомишльському районному суді Житомирської області перебувала на розгляді цивільна справа № 289/2172/13-ц за позовом ОСОБА_1 до Ніколенко Н.С. про відшкодування шкоди, завданої незаконним будівництвом.

Позовні вимоги було мотивовано тим, що відповідачка незаконним будівництвом у своїй частині будинку руйнує її помешкання, чим заподіяла їй як матеріальну, так і моральну шкоду, а тому просила стягнути з Ніколенко Н.С. на її користь 231 399,00 грн матеріальної шкоди та 200 000,00 грн моральної шкоди.

Рішенням Радомишльського районного суду Житомирської області від 07.03.2014 позовні вимоги ОСОБА_1 задоволено частково.

Вирішено стягнути з Ніколенко Н.С. на користь ОСОБА_1 222 699,65 грн матеріальної шкоди, 10 000,00 грн моральної шкоди та судові витрати у справі в сумі 3 500,00 грн (за проведення будівельної експертизи), всього — 236 199,65 грн. Також стягнуто з Ніколенко Н.С. на користь держави судовий збір у сумі 2 470,70 грн. У решті позовних вимог відмовлено.

Отже, справа перебувала у провадженні судді більше двох місяців, що є порушенням вимог статті 157 ЦПК України, відповідно до яких суд розглядає справи протягом розумного строку, але не більше двох місяців з дня відкриття провадження у справі.

Рішенням апеляційного суду Житомирської області від 20.11.2014 скасовано рішення суду першої інстанції та ухвалено нове, яким позовні вимоги ОСОБА_1 задоволено частково.

Стягнуто з Ніколенко Н.С. на користь ОСОБА_1 7 427,00 грн матеріальної шкоди та 1 000,00 грн моральної шкоди.

Апеляційний суд не погодився з висновками суду першої інстанції, вказавши таке.

Відповідно до статті 213 ЦПК України рішення суду повинно бути законним і обґрунтованим. Законним є рішення, яким суд, виконавши всі вимоги цивільного судочинства, вирішив справу згідно із законом. Обґрунтованим є рішення, ухвалене на основі повно і всебічно з'ясованих обставин, на які сторони посилаються як на підставу своїх вимог і заперечень, підтверджених тими доказами, які були досліджені в судовому засіданні. Зазначеним вимогам рішення суду першої інстанції не відповідає.

Також колегія суддів відзначила, що в порушення вимог статті 212 ЦПК України суд першої інстанції не надав належної оцінки доводам сторін, не оцінив належності, допустимості та достовірності кожного доказу окремо, а також достатності і взаємного зв'язку доказів у їх сукупності, що призвело до неправильного вирішення справи.

Так, визнаючи належним та допустимим доказом кошторисну документацію та зведений кошторисний розрахунок ремонтно-будівельних робіт інженера - проектувальника у квартирі позивача, суд першої інстанції ;не звернув уваги на те, що його проведено без дослідження та врахування ветхості будинку (1917-1920 роки побудови).

Також колегія суддів зауважила, що особа, яка проводила дослідження, не попереджалася про кримінальну відповідальність за дачу завідомо неправдивого висновку.

Колегія суддів визнала цей кошторис як неналежний доказ та відзначила, що цією кошторисною документацією визначено розмір витрат, необхідних для проведення капітального ремонту частини будинку, що належить позивачу, а не на відшкодування шкоди. У ній визначається вартість робіт із розробки ґрунту, риття траншеї, кладки стін, заміни вікон та дверей, заміни дерев'яних підлог на керамічну плитку тощо.

Згідно з положеннями статті 1192 ЦК України розмір збитків, що підлягають відшкодуванню потерпілому, визначається відповідно до реальної вартості втраченого майна на момент розгляду справи або виконання робіт, необхідних для пошкодження речі.

Ухвалою апеляційного суду Житомирської області від 22.04.2014 у справі призначено судову будівельно-технічну експертизу, проведення якої доручено Житомирському відділенню Київського науково-дослідного інституту судових експертиз.

ОСОБА_1 оскаржила цю ухвалу до касаційної інстанції, яка ухвалою від 09.07.2014 відмовила у відкритті касаційного провадження.

Відповідно до ухвали апеляційної інстанції від 22.04.2014 проведено будівельно-технічну експертизу, висновок якої колегія суддів апеляційної інстанції визнала належним доказом у визначенні заподіяної шкоди позивачу.

При цьому колегія суддів взяла до уваги, що позивач на спростування висновків вказаної експертизи у суді апеляційної інстанції відмовилася проводити іншу експертизу.

Вартість ремонтно-будівельних робіт, проведення яких необхідно для усунення пошкоджень і відновлення оздоблювальних покриттів конструктивних елементів в приміщеннях квартири ОСОБА_1, в діючих цінах на момент проведення дослідження становить 14 854,00 гривень.

Установити причину обрушення зовнішньої стіни квартири ОСОБА_1 не вбачається за можливе. Експерт не виключає можливості обрушення як цегляної частини, так і дерев'яних елементів стіни без стороннього втручання.

Виходячи із встановлених обставин справи, колегія суддів вважала, що задоволенню підлягає позов частково – в сумі 7 427,00 грн матеріальної шкоди, що становить 50 % від загальної вартості ремонтно-будівельних робіт, проведення яких необхідно для усунення пошкоджень і відновлення оздоблювальних покриттів конструктивних елементів у приміщеннях квартири ОСОБА_1, а також 1 000,00 грн заподіяної позивачу моральної шкоди.

В іншій частині позову колегія суддів відмовила за недоведеністю позовних вимог.

Ухвалою Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 21.01.2015 відмовлено у відкритті касаційного провадження у справі. Рішення апеляційної інстанції набрало законної сили.

Також Комісією встановлено, що у Радомишльському районному суді Житомирської області перебуває на розгляді скарга Ніколенко Н.С. на неправомірні дії державного виконавця відділу ДВС Радомишльського РУЮ, що є підтвердженням доводів скарги про видачу суддею Свінцицьким Л.В. виконавчих листів з порушенням процесуального законодавства.

Із матеріалів проведеної перевірки встановлено, що 16.04.2015 за підписом судді Невмержицького І.М. було видано два виконавчі листи про

стягнення з «Ніколенко» Н.С. на користь ОСОБА_1 7 427,00 грн матеріальної шкоди та 1 000,00 грн моральної шкоди.

19.06.2015 за підписом судді Свінцицького Л.В. видано виконавчі листи на ті ж суми, що і 16.04.2015, із зазначенням правильного прізвища відповідача «Ніколенко» та вказавши її індивідуальний податковий номер.

Відповідно до статті 369 ЦПК України суд, який видав виконавчий лист, може за заявою стягувача або боржника виправити помилку, допущену при його оформленні або видачі, чи визнати виконавчий лист таким, що не підлягає виконанню. Суд розглядає заяву в десятиденний строк у судовому засіданні з повідомленням стягувача та боржника і постановляє ухвалу. Суд ухвалою вносить виправлення до виконавчого листа, а у разі якщо його було видано помилково, суд визнає виконавчий лист таким, що не підлягає виконанню повністю або частково.

З огляду на викладене вимоги статті 369 ЦПК України суддею Свінцицьким Л.В. виконано не було. Суд не постановив відповідної ухвали про виправлення помилки у виконавчих листах а просто видав нові виконавчі листи без повідомлення сторін. При цьому суддя Свінцицький Л.В. відмовився давати пояснення щодо цієї обставини, пославшись на те, що обов'язки з видачі виконавчих листів покладено на канцелярію суду, а він у цей період перебував у відпустці. Крім того, виконавчі листи від 16.04.2015 з помилкою були видані за підписом судді Невмержицького І.М., а не за його підписом.

Комісією враховано, що видача нових виконавчих листів від 19.06.2015 на аналогічні суми, що і 16.04.2015, не спричинила негативних наслідків для боржника за цими виконавчими листами, оскільки попередні виконавчі листи від 16.04.2015 не були звернуті до виконання.

У матеріалах справи наявне доручення позивача ОСОБА_1 від 13.05.2014 яким вона уповноважує Максименко Ю.Л. (доньку судді Свінцицького Л.В.) представляти її інтереси у судах всіх інстанцій. Стосовно цієї обставини суддя Свінцицький Л.В. повідомив, що його донька Максименко Ю.Л. працює адвокатом, надає безоплатну правову допомогу людям похилого віку, інвалідам, однак вона ніколи не бере участі у справах, де він є головуючим суддею. Його донька була присутня лише на одному із засідань апеляційного суду під час апеляційного перегляду рішення від 07.03.2014 яке відбувалось майже через рік після проголошення рішення першої інстанції. Про те, що його донька має бути у цій справі представником на засіданні апеляційного суду, судді Свінцицькому Л.В. відомо не було.

Посилання заявника на наявність у судді майна, вартість якого не відповідає його офіційним доходам, не знайшли свого підтвердження. За результатами перевірки достовірності наданих суддею Свінцицьким Л.В. відомостей, передбаченої пунктом 2 частини 5 статті 5 Закону України «Про очищення влади», складено висновок із зазначенням, що вартість майна (майнових прав), вказаного Свінцицьким Л.В. у декларації про майно, доходи,

витрати і зобов'язання фінансового характеру за 2014 рік, набутого за час перебування на посадах, визначених у пунктах 1-10 частини 1 статті 2 Закону України «Про очищення влади», відповідає наявній податковій інформації про доходи, й отримані Свінцицьким Л.В. із законних джерел. Суддя має у власності квартиру (отриману від Держави як учасник ліквідації аварії на ЧАЕС) та земельну ділянку для будівництва індивідуального гаражу. За результатами проведеної перевірки встановлено, що до судді Свінцицького Л.В. не застосовуються заборони, передбачені частиною 3, 4 статті 1 Закону України «Про очищення влади».

У засіданні Комісії суддею були надані пояснення, з яких вбачається, що він вважав дану цивільну справу нескладною, оскільки факти руйнування будинку внаслідок дій відповідача Ніколенко Н.С. з проведення незаконних ремонтних робіт в належній їй квартирі були очевидними, що також підтверджувалось відповідними актами архітектурно-будівельних інспекцій. За порушення архітектурно-будівельного законодавства Ніколенко Н.С. притягувалась і до адміністративної відповідальності. Він також перейнявся долею позивача ОСОБА_1, яка є інвалідом другої групи.

Висновок експерта з розрахунком витрат, який було покладено в основу судового рішення, ухваленого під його головуванням, був поданий позивачкою ОСОБА_1 разом з позовом. Під час розгляду справи по суті суддя не запитував думки учасників процесу, чи погоджуються вони з викладеними у висновку відомостями, чи ні. Клопотань від учасників процесу про призначення іншої експертизи до суду не надходило, що підтверджується журналом судового засідання. Тому судом цей висновок і суми відшкодування було визнано як належний доказ та побудовано на ньому підрахунок відшкодування шкоди.

На неодноразові запити Комісії суддею Свінцицьким Л.В. будь-яких пояснень, процесуальних документів, рішень апеляційної інстанції чи додаткових матеріалів суддею надано не було. Навіть після повернення справи з касаційної інстанції не було виконано вимоги, що містяться у запитах Комісії. Тільки після отримання висновку члена Комісії з рішенням Комісії про відкриття дисциплінарної справи суддею Свінцицьким Л.В. були надані пояснення та копії окремих матеріалів справи стосовно обставин, викладених у зверненнях Ніколенко Н.С., що свідчить про свідоме ігнорування суддею вимог статті 86 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» та підтверджує його неналежне ставлення до службових обов'язків.

Установлені обставини не заперечувались присутнім у засіданні суддею Свінцицьким Л.В.

Відповідно до пунктів 1-3 частини 1 статті 83 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» (у редакції 2010 року) суддю може бути притягнуто до дисциплінарної відповідальності у порядку дисциплінарного провадження з підстав істотного порушення норм процесуального права при здійсненні

правосуддя, пов'язані, зокрема, з відмовою у доступі особи до правосуддя з підстав, не передбачених законом, порушення вимог щодо розподілу та реєстрації справ у суді, правил підсудності чи підвідомчості, необґрунтоване вжиття заходів забезпечення позову, невжиття суддею заходів щодо розгляду заяви, скарги чи справи протягом строку, встановленого законом, порушення суддею вимог щодо неупередженого розгляду справи, зокрема порушення правил щодо відводу (самовідводу).

Відповідно до частини 2 статті 83 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» (у редакції 2010 року) скасування або зміна судового рішення не тягне за собою дисциплінарної відповідальності судді, який брав участь у його ухваленні, крім випадків, коли порушення допущено внаслідок умисного порушення норм права чи неналежного ставлення до службових обов'язків.

Як вбачається із змісту рішення апеляційного суду Житомирської області від 20.11.2014, рішення Радомишльського районного суду Житомирської області від 07.03.2014 скасовано у зв'язку з порушеннями суддею норм цивільно-процесуального права, що призвело до неправильного вирішення справи.

Ураховуючи встановлені Комісією порушення та виявлені під час перевірки обставини, що не заперечувались суддею Свінцицьким Л.В., Комісія вважає, що дії судді Свінцицького Л.В. свідчать про допущення ним істотних порушень норм процесуального права при здійсненні правосуддя, невжиття суддею заходів щодо розгляду заяви, скарги чи справи протягом строку, встановленого законом, порушення суддею вимог щодо неупередженого розгляду цивільної справи № 289/2172/13-ц, які сталися внаслідок неналежного ставлення судді до своїх службових обов'язків.

Разом з тим відповідно до частини 4 статті 87 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» (у редакції 2010 року) дисциплінарне стягнення до судді застосовується не пізніше шести місяців із дня відкриття Вищою кваліфікаційною комісією суддів України провадження в дисциплінарній справі, але не пізніше року з дня вчинення проступку, без урахування часу тимчасової непрацездатності або перебування судді у відпустці.

Оскільки розгляд цивільної справи № 289/2172/13-ц завершився 07.03.2014 постановленням суддею Свінцицьким Л.В. рішення, з урахуванням відомостей про час тимчасової непрацездатності та перебування судді Свінцицького Л.В. у відпустці після постановлення цього рішення річний строк застосування до судді дисциплінарного стягнення сплинув.

Ураховуючи викладене, дисциплінарне стягнення до судді Радомишльського районного суду Житомирської області Свінцицького Л.В. не може бути застосовано, а тому дисциплінарне провадження щодо нього має бути припинено.

Керуючись статтями 83-87, 91, 97 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» у редакції 2010 року, Комісія

вирішила:

дисциплінарне провадження стосовно судді Радомишльського районного суду Житомирської області Свінцицького Леоніда Валентиновича за зверненнями Ніколенко Н.С. припинити.

Рішення Комісії може бути оскаржено до суду в порядку, встановленому процесуальним законом.

Головуючий

М.В. Патрюк

Члени Комісії:

В.І. Бутенко

А.О. Заріцька

П.С. Луцюк

М.А. Макарчук

М.І. Мішин

С.М. Прилипко

В.Є. Устименко